

SAVO SINUKSI

Pohjois-Savon liiton tiedotuslehti

2•2005

Mitä tarkoittaa suuri kunta- ja palvelurakennemuutos? s. 4
Seppo Kääriäiseltä ja Kari Rajamäeltä ministerieväät julkishallinnon kehittämiseen s. 6
Ilmailulaitoksen uuden aluejohtajan visioita lentoasemien merkityksestä s. 10
EU-tuilla on kysyntää rahoitusta riittää vielä s. 11
Sompa-hankeella vastauksia työllisyyskysymyksiin s. 13
Pohjois-Savon retkeilyreitit esille Internettiin s. 14

ON AIKA UUDISTUA JA UUDISTAA

Käynnistynyt kunta- ja palvelurakennemuutos on Pohjois-Savon jokaista kuntaa, kuntapäätäjää ja viime kädessä kuntalaisia koskettava uudistus. Palveluiden uudistamisprosessin ydintavoitteena on palveluiden saatavuuden turvaaminen maamme kaikissa osissa tasapuolisesti. Toinen ydintavoite on taloudellisuus ja tehokkuus palveluiden järjestämisen sekä tuotantotoiminnassa. Nykyisiä saati kasvavia palvelutarpeita ei kyetä tyydyttämään vallitsevilla toiminta- ja palvelurakenteilla ilman kuntatalouksien ajautumista suuriin vaikeuksiin.

Kunnissa ja kuntayhtymissä tarvitaan syvälle käyvää pitkälistä uudistustyötä palveluiden laadussa, sisällössä ja kustannusten jaossa valtion, kuntien ja palvelujen käyttäjien kesken. Samoin tarpeen ovat uudet toimintatavat palvelujen tuottajien ja ylläpitäjien kesken. Tämä uudistus- ja kehittämisprosessi synnyttää merkittävän mahdollisuuden yrittäjyyden edistämiseen maakunnassamme. Innovaatiot, uusi teknologia, luova talous ja monipuolinen yrittäjyys nousevat arvoon arvaamattomaan erityisesti hyvinvointipalveluissa.

Lähiuosina testataan, olemmeko sosiaali- ja terveysosaamisen mallimaakunta ja muuttuvatko teoriat sekä sloganit käytännöksi. Tilasta syntyy nykyisille ja uusille järjestöille sekä yhdistyksille toimia kuntien kumppaneina kehittyvässä verkostotaloudessa.

Vaativin henkinen uudistusprosessi koskee kuitenkin kunnallispäätäjiä, puoleita ja kuntien työntekijöitä. Meidän on opittava uutta periaatteiden, asenteiden, yhteistyön ja kunnallistalouden näkemysissämme. Itse kunkin on annettava tilaa uudelle ajattelulle ja opittava pois vanhaa. Uskon, että maakunnassamme on valmiutta ja malttia nähdä isot sekä ratkaisevat asiat uudistuksessa. Se on kykyä nähdä ensisijaisina kuntalaisten palvelut.

Kehittämistyötä pitkälle tulevaisuuteen

Työmme Pohjois-Savon liitossa on laajaa yhteistyötä lukuisten muiden maakunnallisten toimijoiden, mm. alueellisten rahoittajien kanssa. Tänäpäin se on yhdellä sanalla kokonaisuutta kuvaten: kehittämistyötä. Olemme aktiivinen kehittämisorganisaatio kuntien, kuntalaisten ja maakunnan parhaaksi.

Maakunnan sisäinen yhteistyöilmapiiri on mielestäni hyvä ja avoin. Tahto vielä parempaan on yhteinen valmistautuessamme laajalla yhteistyöllä tulevaan rakennerahastokautteen vuosille 2007-2013. Marraskuussa 2005 maakuntavaltuustossa käsiteltävä maakuntasuunnitelma 2030 ja ensi vuonna laadittava maakuntaohjelma vuosille 2007-2010 ilmentävät keskeisen

perustan, tahdon sekä sisällön omaehtoiselle kehittämistyöllemme Pohjois-Savossa.

Tämän lehden poikkeuksellisen raskasta antia ovat maakuntamme ministereiden, Seppo Kääriäisen ja Kari Rajamäen haastattelut. Siitä heille molemmille maakuntahenkiset kiitoksemme ja voimaa toteuttaa alueellistamistoimia sekä kantaa huolta Pohjois-Savon hyvän kehityksen edellytyksistä.

*Jussi Huttunen
vs. maakuntajohtaja*

SAVO SINUKSI Pohjois-Savon liiton tiedotuslehti

Päätoimittaja:

vs. maakuntajohtaja Jussi Huttunen,
Pohjois-Savon liitto

Toimitussihteeri ja toimittaja:

Ilpo Lommi, Itäfax Oy

Toimitus:

Pohjois-Savon liitto
Sepänkatu 1, PL 247, 70101 Kuopio
Puh. (017) 550 1400,
faksi (017) 262 5090 (kirjaamo)

Toimituskunta:

Jarmo Muiniekka (pj), Jouko Kohvakka, Ilpo Lommi, Marja Partanen,
Sanna Rissanen, Irma Toivanen ja Satu Vehreävesa.

Kansikuva:

Photocabinet: Anssi Ruuska (etukansi), Sami Suni (takakansi)

Taitto ja painopaikka:

Suomen Graafiset Palvelut
ISSN 1238-5514

KUNTIEN PALVELURAKENTEET TIUKKAAN TARKASTELUUN MAAKUNNISSA

Paineet kuntien palvelurakenteen uudistamista kohtaan voimistuvat kireän kuntatalouden sekä valtiovallan suunnalta unohtamatta väestön ikäntymisestä johtuvaa sosiaali- ja terveyspalvelujen kasvavaa kysyntää. Pohjois-Savon kuntatalouspäivässä puhunut valtiosihteeri **Antti Mykkänen** kiteytti palvelurakennemuutoksen keskeisimmät lähtökohdat kolmeen tavoitteeseen. Ne ovat riittävän vahvan taloudellisen perustan luominen kunta- ja palvelujen uusien tuottamis- ja järjestelytapojen kehittäminen mukaan lukien työnjaon selkiyttäminen valtion ja kuntien kesken sekä vahvan lähidemokratian säilyttäminen.

Ydinkysymys on kokonaisetjuajattelun tuominen kunnallisten palvelujen järjestämiseen sekä ratkaisujen tekeminen 15-20 vuoden tähtäimellä. Erityisesti se koskee

sosiaali- ja terveyspalveluja, joiden kustannukset kuntataloudelle ovat ratkaisevat, noin puolet menoista. Hoidon porrastus on saatava hallintaan. Myös tilaaja-tuottaja-mallien kehittäminen ja tietohallinnon yhteensopivuus kaikkien kuntien ja kuntayhtymien kesken ovat olennaisia tavoitteita. Yksi esimerkki on erikoissairaanhoidon maksuautomaatista irtautuminen ja kiinteä, väestöpohjaan perustuva maksu sen rahoittamisessa. Kuntien sivistyspalveluissa, alueiden käytön suunnittelussa ja teknisessä toimessa tarvitaan uutta mittakaavatarkastelua, sanoi Mykkänen.

Käyttömenojen kasvu kuriin

Pohjois-Savon liiton vs. maakuntajohtaja **Jussi Huttunen** tähdensi, että kuntien taloudessa menot kasvavat jopa kaksi kertaa nopeammin kuin kansantalous.

Ensisijaisesti muutosta on etsittävä palvelurakenteiden uudistamisella. Myös peruspalvelu- ja hyvinvointikäsitteiden määrittely sekä mahdollinen uudelleen arviointi on edessä. Tällöin on ratkaistava, mitkä ovat koko väestölle kuuluvia ilmaisia peruspalveluja. Pohjois-Savon kunnille on tärkeintä kunnallis- ja valtiontalouden ennustettavuus, kustannusjaon pitvyys sekä tulopohjan kestävyys menoihin nähden väestörakenteen muutokset huomioon ottaen.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin johtaja **Matti Pulkkinen** mukaan suurin tulevaisuuden muutospainetta ovat erikoissairaanhoitopalvelujen menojen kasvu, kilpailun lisääntyminen yksityisen ja julkisen terveydenhuollon välillä, keskittymistrendin jatkuminen, tilaaja-tuottaja-

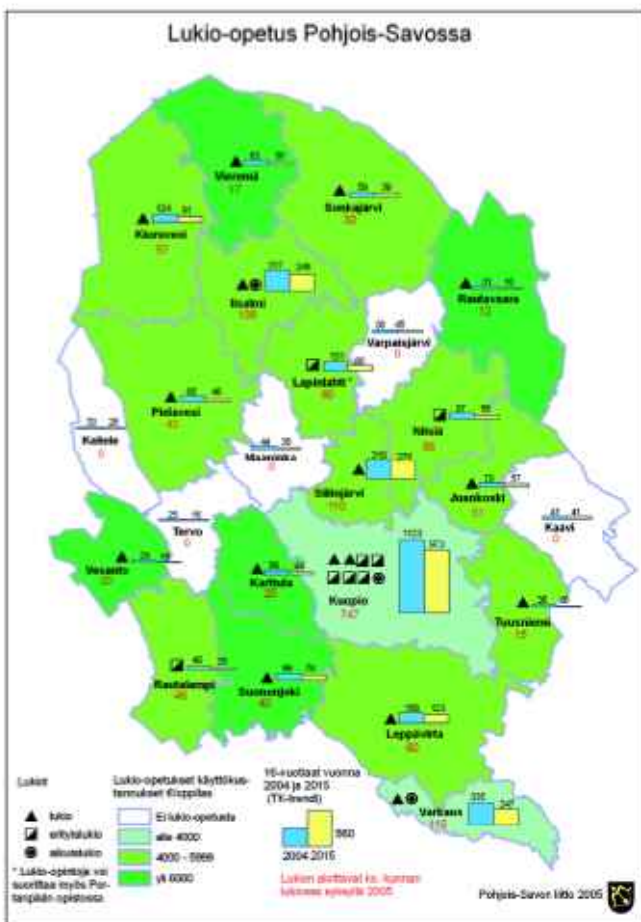
-mallin yleistyminen ja tukipalvelujen ulkoistaminen, toimintaa tehostavan uuden teknologian käyttöönotto, palvelujen vaatimustason kasvu sekä henkilöstöpula.

Valtion ja kuntien työnjako kuntoon

Suomen Kuntaliiton varatoimitusjohtaja **Timo Kietäväinen** korosti, että pelkästään hallintorakenteita muuttamalla ei kyetä turvaamaan kunnallisia palveluja. Siinä tarvitaan monia lääkkeitä kuten kuntien yhteistyön tehostamista, kuntaliitoksia sekä kuntien tehtävien ja tulojen tasapainotusta. Valtion kuntapolitiikan selkeyttämiseksi on säädettävä laki peruspalveluohjelmamenettelystä. Yhteiskunnan ja kansalaisten vastuusuhteita on selkiytettävä. Lähipalvelujen saatavuus sekä hajautettu tuotantotapa on turvattava. Erityisosaamista vaativia palveluja on keskitettävä harvempiin toimipisteisiin. Samalla on kehitettävä saumattomia palveluketjuja sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä asiakaslähtöisiä moniammatillisia palveluprosesseja mm. tietotekniikkaa hyödyntäen. Näin vastataan vanhusväestön kasvavaan hoitotarpeeseen ja korkeatasoisen opetuksen säilyttämiseen ikäluokkien pienentyessä.

Kuntatalouspäivään osallistui lähes sata pohjoissavolaista luottamushenkilöä ja virkamiestä. Leimaa-antavaa useille puheenvuoroille oli käsitys, ettei kuntien palvelurakennemuutuksesta ja suurista säästötavoitteista selvitä muuten kuin palveluvarustusta karsimalla. Tuki- ja hallintopalveluiden supistaminen ja yksittäiset toiminnan tehostamiskeinot eivät riitä. Puheenvuoroissa kannettiin huolta kuntalaisdemokratian huomioon ottamisesta ja uudistamispainoiden tiedottamisesta kuntalaisille.

Teksti: Ilpo Lommi

Alueellisesti kattava lukioverkko edellyttää kuntayhteistyötä.

Historiallista muutosta valmistellaan nopealla aikataululla KUNTA- JA PALVELURAKENNE UUDISTUU KOKO MAASSA

Sisäasiainministeriö asetti toukokuussa 2005 kunta- ja palvelurakennemuutoshankkeen. Sen tavoitteena on, että nykyisin kuntien vastuulla olevat palvelut saavat riittävän vahvan rakenteellisen ja taloudellisen perustan ottaen huomioon lähimmän kymmenen vuoden näköpiirissä olevat väestö- ja aluekehitysnäkökymät. Väestö ikääntyy ja kuntien talous kiristyy eikä globaali markkinatalous mahdollista verotuksen kiristämistä. Samalla kilpailu työmarkkinoille tulevasta työvoimasta kiristyy. Kuntasektorin tuottavuutta on kasvatettava lähidemokratia-arvoja unohtamatta.

Pohjois-Savossa aluevaihe käynnistyi noin 300 kuntapäätäjää koonneessa seminaarissa 27.10.2005. Siinä puhuneen alue- ja kuntaministeri **Hannes Manninen** mukaan mittavat uudistukset kunnallisissa palvelurakenteissa ovat jo lähivuosina väistämättömiä ja välttämättömiä. Vuonna 2009 enää puolen sadan kunnan nykyisistä noin 450:stä arvioidaan kattavan tulopohjallaan käyttötalousmenot. Alueellisesti siihen pystyisi enää kahdeksan seutua.

Kolme mallia lähtökohtana

Hankkeen aluevaiheessa arvioidaan kunnilta valtiolle mahdollisesti siirtyviä tehtäviä sekä kuntarajat ylittävää yhteistyötä ja kuntajaotuksen muutoksia kunnista valtakunnan tasolle. Arvioinnin kohteena on kolme pelkistettyä muutosmallia: peruskuntamalli, piirimalli ja aluekuntamalli. Nämä eivät kuitenkaan ole valmiita ja ainoita vaihtoehtoja, vaan ne toimivat maakunnissa tapahtuvien arviointien ja keskustelujen pohjana. Lähtökohtana on peruspalvelujen turvaaminen tasapuolisesti jokaiselle kansalaiselle asuinpaikasta riippumatta.

Alueseminaarissa tunnustettiin avoimen ja ennakkoluulottoman keskustelun tarve. Vahva yleinen käsitys on, että muutos kunta- ja palvelurakenteessa on välttämätön. Keskustelu kohdistuukin nyt siihen, millainen muutos tarvitaan. Seminaarissa käytetyistä puheenvuoroista voi päätellä, että kaikki mallit saavat jonkin verran kannatusta. Toisaalta kaikki saavat myös kritiikkiä. Mikään niistä ei olekaan valmis sellaisenaan, vaan tarkoitus on jättää tilaa keskustelulle. Silmämääräisen havainnoinnin perusteella peruskuntamalli näyttää saavan muita enemmän kannatusta. Peruskuntamallin edellyttämiä kuntien pakkoliitoksia kuitenkin kavahdetaan.

Muutosmallien tarkastelussa ovat mukana kaikki kunnan toimialat. Tulevaisuuden näkökymien valossa suurimmat haasteet ovat sosiaali- ja terveydenhuollon ja opetuksen toimialoilla. Useissa puheenvuoroissa esitettiinkin ajatus koko maan jakamisesta viiteen sairaanhoitopiiriin. Niin ikään maakunnan ammatillisen koulutuksen keskittäminen yhden ylläpitäjän järjestelmään sai kannatusta.

Kunnilta valtiolle siirtyvät tehtävät arviointiin

Aluevaiheen ensimmäinen toimenpide on arvioida kunnilta valtiolle mahdollisesti siirtyviä tehtäviä ja siirtojen seurausvaikutuksia. Keskusteluissa on ollut esillä useiden tehtävien kuten mm. erityissairaanhoito, ammattikorkeakoulujen, pelastustoimen, holhous-toimen ja kuluttajaneuvonnan siirtäminen valtiolle. Kunta- ja palvelurakennemuutoshankkeen taustalle perustettu Pohjois-Savon ohjausryhmä päätti

Hannes Manninen

tiedustella pohjoissavolaisilta kunnilta ja kuntayhtymiltä, mitä tehtäviä olisi tarpeen siirtää valtion tehtäväksi ja vaikuttavatko eri mallit (peruskuntamalli, piirimalli, aluekuntamalli) tähän tarpeeseen. Niin ikään tiedustellaan, mitä hyötyjä ja haittoja seuraisi ammattikorkeakoulutoiminnan sekä palo- ja pelastustoimen siirtämisestä valtion tehtäväksi.

Toisessa vaiheessa kuntia ja kuntayhtymiä pyydetään arvioimaan kolmea rakennemuutosvaihtoehtoa oman kunnan ja seutukunnan erityispiirteiden sekä kehitysnäkymien valossa. Tämän arviointivaiheen on määrä olla valmis 15.2.2006 mennessä. Pohjois-Savon liitto on koonnut aluevaiheen aineistoa nettisivustolleen osoitteeseen www.pohjois-savo.fi/palvelurakenne. Sivustoilla on lisäksi liiton tuottamaa tilasto- ja kartta-aineistoa peruspalveluista. Em. arviointien lisäksi voidaan Pohjois-Savon ohjausryhmän mielestä kuntien niin halutessa järjestää aiheesta seudullisia tilai-

Kuvassa vasemmalta seminaariesiintyjät kansanedustaja Tuula Väättäinen, valtiosihteeri Kari Salmi, ministeri Hannes Manninen, Suomen Kuntaliiton varatoimitusjohtaja Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma ja kansanedustaja Markku Rossi.

suuksia. Ohjausryhmä voi kuulla toimialojen asiantuntijoita. Joka tapauksessa aluevaiheen tarkoituksena on käydä aitoa ja ennakkoluulotonta keskustelua muutoksen tarpeesta ja suunnasta. Vasta kunnista ja kuntayhtymistä saatujen lausuntojen ja kannanottojen jälkeen on yhteenvedon sekä johtopäätösten aika.

Aluevaiheen organisointi

Pohjois-Savon liiton maakuntahallitus päätti syyskuussa, että aluevaiheen organisoinnista vastaa ohjausryhmä, johon kuuluvat maakuntahallituksen varsinaiset jäsenet ja maakuntavaltuuston puheenjohtaja. Ohjausryhmä järjestäytyi 24.10.2005 ja valitsi puheenjohtajakseen kansanedustaja **Tuula Väätäisen** ja varapuheenjohtajaksi kansanedustaja **Markku Rossin**. Ohjausryhmän tehtävä on koordinoita ja koota Pohjois-Savon aluevaiheen työskentely. Asiat ohjausryhmälle esitellään vs. maakuntajohtaja **Jussi Huttunen**.

Ohjausryhmä päätti asettaa hankkeelle projektiryhmän. Siihen kutsuttiin vs. maakuntajohtaja Jussi Huttunen, kehittämisjohtaja **Henrik Rissanen**, maakuntasihteeriksi **Pekka Kaikkonen**, kehittämisspäällikkö **Heikki Helve** ja hallintopäällikkö **Jarmo Muinieka**. Projektiryhmä valmistelelee asioita ohjausryhmälle ja vastaa aluevaiheen käytännön toteutuksesta. Pohjois-Savossa hankkeeseen ei katsottu tarpeelliseksi palkata päätoimista selvityshenkilöä.

Valtioneuvoston päätökset keväällä 2006

Aluevaiheen jälkeen valtioneuvosto päättää touko-kesäkuussa 2006 palvelujen tulevasta rahoitus-, järjestämis- ja tuottamisrakenteista sekä linjaa kuntajakolain mahdolliset muutostarpeet. Lainsäädäntöä valmistellaan vuonna 2006. Tavoitteena on, että mahdolliset muutokset voidaan ottaa huomioon vuoden 2008 kunnallisvaaleissa ja uudet organisaatiot voisivat aloittaa vuoden 2009 alusta. Valtioneuvostossa hanketta johtaa peruspalveluohjelmaa valmisteleva ministerityöryhmä. Käytännön toteutusta valmistelelee sekä ohjaa kunta- ja palvelurakenneryhmä, jonka puheenjohtaja on alue- ja kuntaministeri Hannes Manninen. Hankkeen projektipäällikkönä sisäasiainministeriössä toimii **Jukka Peltomäki**.

*Jarmo Muinieka
hallintopäällikkö*

KOLMEN MUUTOSMALLIN KUVAUS

Peruskuntamalli

- 1 Muodostuu työssäkäyntialueista tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta. Tavoitteena on vähintään 20 000 - 30 000 asukkaan väestöpohja.
- 2 Kunnilla olisi vastuu sekä rahoituksesta että palvelujen järjestämisestä.
- 3 Siirtymävaiheessa voidaan peruspalvelujen järjestämisvastuu siirtää peruspalvelupiirille, joka on 20 000 - 30 000 asukkaan alue.
- 4 Erikoissairaanhoiton palvelut ja sosiaalitoimen erityispalvelut kunnat tai palvelupiirit tilaavat sairaanhoitopiireiltä tai muilta palvelujen tuottajilta.
- 5 Sairaanhoitopiirien määrää vähennetään ja erityisen vaativa hoito keskitetään ns. miljoonapiireihin.

Piirimalli

- 1 Sosiaalihuolto, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito integroidaan samaan organisaatioon, jonka tarkoituksena on toimintojen järjeistämisen ja tuottavuuden kohottaminen.
- 2 Palvelujen järjestämisvastuu siirretään sosiaali- ja terveystieteille.
- 3 Piirimallia voidaan laajentaa kattamaan myös muita palveluja, kuten opetustoimen palveluja.
- 4 Piirimallissa väestöpohjan on oltava vähintään 100 000 asukasta.
- 5 Piiri toimii ensisijaisesti tilaajana, mutta sillä on myös omaa palvelutuotantoa.
- 6 Erityisen vaativa hoito on keskitetty muutamaan valtakunnalliseen yksikköön.
- 7 Piiri jaetaan palvelualueisiin, joiden vähimmäisväestöpohja on 20 000 asukasta.
- 8 Lähipalvelut voidaan tuottaa hajautetusti paikallisten tarpeiden mukaan.
- 9 Pääosa sosiaali- ja terveystieteiden rahoituksesta perustuu etukäteen määriteltyyn väestöpohjaiseen maksuun.
- 10 Valtionosuudet maksetaan kunnille. Kunnat suorittavat maksun piirille, jonka on mitoitettava toiminta näihin rahoituspuutteisiin.

Aluekuntamalli

- 1 Suomeen muodostetaan 20 - 25 aluekuntaa.
- 2 Nykyisistä kunnista tulee lähikuntia.
- 3 Pääkaupunkiseudun toimintamalli ratkaistaan erillisenä kysymyksenä.
- 4 Palvelujen järjestämisvastuu on aluekunnilla. Palvelut tuotetaan aluekunnissa hajautetusti paikallisten tarpeiden ja edellytysten mukaan. Osa palveluista voidaan määrätä lainsäädännöllä lähikuntien järjestämisvastuulla.
- 5 Aluekunnat voivat delegoida tehtäviä lähikunnille.
- 6 Maakuntaliitot ja muut kuntayhtymät voidaan lakkauttaa niiden tehtävien siirtyessä aluekunnille.
- 7 Verotus ja valtionosuudet tulevat aluekunnille.
- 8 Lainsäädännöllä määrättyjen tehtävien hoitoon osoitetaan lähikunnille niiden tarvitsema rahoitus, esim. kiinteä prosenttiosuus aluekunnan verotuloista.
- 9 Aluekuntien ja lähikuntien valtuustot valitaan suoralla kansanvaalilla.

Kaikki mallit ovat toimeenpantavissa vuoden 2009 alusta lukien.

MINISTERIGALLUPISTA KIINTOISIA EVÄITÄ JULKISHALLINNON UUDISTUSHAASTEISIIN

Savo Sinuksi -lehti tiedusteli kahdelta pohjoissavolaiselta ministeriltä:

- 1) Millaisia hallinnon alueellistamistavoitteita kannattaa Pohjois-Savon ajaa lähivuosina?
- 2) Mitkä ovat kiireisimmät ja tärkeimmät ratkaisut kuntarakenteen sekä -palvelujen uudistushaasteisiin?
- 3) Millaisia ovat maakuntahallinnon kehittämisenäkymät mm. suhteessa kunnallis-, seutu- ja valtionhallintoon?
- 4) Mitkä ovat keskeisimmät strategiat maakuntamme kehittämiseksi eli mistä sen elinvoimaisuus riippuu EU:n rakennerahastokaudella 2007-2013?
- 5) Mitkä ovat ministeriönne/ hallinnonalanne merkittävimpiä ajankohtaisasioita Pohjois-Savon näkökulmasta?

Seppo Kääriäinen:

1) Pohjois-Savon alueellistamistavoitteiden on rakennettava maakunnan ja seutujen osaamisen, vahvuuksien sekä aktiivisuuden varaan. Perinteisten osaamiseen perustuvien toimialojen (maa- ja metsätalous, metalliteollisuus ja julkinen sektori) ohella mm. Kuopion yliopiston tiedeyhteisön ja Savonia ammattikorkeakoulun alueyksiköiden yhteistyömahdollisuudet on hyödynnettävä täysimääräisesti. Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskuksen Esikunnan sijoittaminen Kuopion yliopiston läheisyyteen on tästä hyvä esimerkki.

Pohjois-Savoon istuu mainiosti kaikki hyvinvointiin, turvallisuuteen, ympäristöteknologian opetukseen ja tutkimukseen liittyvät alueellistamishankkeet. Uutena avuksena voidaan mainita poikkihallinnolliset Kuopion yliopiston, Ilmatieteen laitoksen ja Geologisen tutkimuskeskuksen yhteiset tutkimushankkeet sekä professorit.

2) Keskeinen haaste lähivuosina on turvata hyvinvoinnin kasvu ja julkisen talouden kestävyys toimintaympäristön nopean muutoksen oloissa sekä rakenteellisen työttömyyden alentaminen.

Julkisten menojen kannalta merkittävää on hallituksen asettama kunta- ja palvelurakennehanke. Sen tavoitteena on turvata nykyisin kuntien vastuulla olevien palvelujen saatavuus ja tuottaminen kustannustehokkaasti. Sen rinnalla tuottavuuden toimenpideohjelmalla parannetaan julkisen sektorin tuottavuutta mm. jatkamalla liikelaitostamisia ja yhtiöittämisä, ostamalla palveluja yksityiseltä ja ns. kolmanelta sektorilta, uudistamalla palvelutuotantorakenteita ja toimintatapoja, hyödyntämällä erikoistumisia ja suurempien kokonaisuusien tuomia mittakaavaetuja, käyttämällä tehokkaammin tieto- ja viestintäteknikkaa sekä tehostamalla hankintaa.

Kuntien tuottamien palvelujen määrän sekä kustannusvastuun uudelleen määrittely valtion ja kuntien kesken on ensiarvoisempaa kuin kuntien määrästä kiistely. Hyvinvointipalvelujen tuottamisessa on pääpaino oltava palvelurakenteiden ja toimintatapojen uudistamisessa sekä tuottavuuden parantamisessa. Kuntarajat ylittävä syvällinen, seudullinen ja alueellinen yhteistoiminta palvelujen tuottamisessa on välttämättömyys. Palvelujen tuottamisessa on hyödynnettävä yrittäjyyttä.

Hyvinvointipalvelujen turvaamiseksi tarvitaan järkevä, taloudellisesti kestävä hallinto ja kuntarakenteet. Pääasiat täytyy pitää kirkkaana mielessä: palveluja tarvitsevat ihmiset, kansalaisten tasavertaisuus ja vahva paikallinen itsehallinto.

3) Maakunta- ja aluehallinnon suurimmat kehittämistarpeet liittyvät aluekehitystyön tehostamiseen. Maakuntahallinnon uudistamisessa on pyrittävä suoraan maakuntavaaliin, jonka yhteydessä on mahdollisuus tarkastella valtion aluehallintojärjestelmän uudistamista ja yhdistämistä kansanvaltaiseen demokraattiseen maakuntahallintoon. Valtion aluehallinnon käytössä olevat voimavarat saatettaisiin näin syntyvän kansanvaltaisen maakuntasehallinnon ohjaukseen. Maakuntien omaehtoisuus ja vastuu omasta alueesta lisääntyisivät.

Maakunnan liiton tärkeimmät tehtävät ovat lain määrittelemä aluekehitysvastuu, maakuntakaavoitus, EU-ohjelmien tehokas toteuttaminen ja yhä enemmän osallistuminen maakunnan elinkeinoelämän sekä ihmisten elinolojen vahvistamiseen.

4) Parempi työllisyys yritystoimintaa ja koulutusta vahvistamalla. EU:n ohjelmakauden 2007-2013 valmisteluissa on huolehdittava, että nämä avainkohdat nousevat Itä-Suomen ohjelmassa kärkeen. EU:n komissio painottaa myös yhteyksien parantamista. Tämä merkitsee panostusta teknologiaan ja infrastruktuuriin. Kotimaisen energian arvo nousee. Itä-Suomen ja Pohjois-Savon asema on vahva tällä alalla. Elintarvikeketju kokonaisuudessaan säilyy vahvana Pohjois-Savossa myös seuraavalla ohjelmakaudella. Tähän liittyy voimistuva tutkimustoiminta Kuopion yliopistossa ja sen kytkeytyminen yritystoimintaan.

Korostan erikseen itäisten maakuntien ja itäsuomalaisten kuntien keskinäistä yhteistyötä. Turhaa kilpailua ja kamppailamista on vältettävä. Kannattaa sen sijaan tukea toistensa ykköshankkeita ja hakeutua verkottumisella mahdollisimman laajaan yhteistyöhön.

5) Joulukuussa 2004 tekemäni päätöksen mukaisesti Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskuksen Esikunnan on määrä aloittaa toimintansa 1.1.2006 Kuopiossa. Palvelukeskuksen esikunnan suuruus on noin 30 henkilöä. Palvelukeskuksella on mahdollisuus kasvaa Kuopion yliopiston välittömässä läheisyydessä ja sen osaamiseen kytkeytyen sekä jalostua alueen muun osaamisen perustalta.

Karjalan Lennoston toimintaedellytykset Rissalassa virtataan, onhan se valmiusyhtymä. Vuoden 2005 lopulla valmistui viitostien parannus välillä Joroinen Varkaus. Siihen liittyy lentokoneiden varalaskupaikan valmistuminen, mikä luo edellytyksiä elinkeinoelämän ja yhteiskunnan turvallisuudelle toiminnalle.

Puolustusvoimien varikko- ja varastotoimintojen kehittämisestä on Pääesikunnan tehtävä v. 2006 alkuun mennessä puolustusministeriölle esitys Materiaalilaitoksen varikoiden hallinnollisista uudelleenjärjestelyistä siten, että Lievestuoreen, Toivakan ja Kuopion Asevarikot yhdistetään 1.1.2008 mennessä. Yhdistettyjen varikoiden esikuntien sijoituspaikkakunnista tehdään alueellistamislainsäädännön edellyttämät tarkastelut. Samalla tarkistetaan Koivujärven varastoalueen tulevaisuus.

Vielä on mainittava Savonia -ammattikorkeakoulun käynnistämä turvallisuustekniikan kehittämissanke, joka on innovatiivinen ja luovuudessaan esimerkillinen. Pohjois-Savolla ja Kuopion seudulla on hyvät edellytykset kasvaa turvallisuusalan koulutuksen sekä tutkimuksen osaamiskeskittämäksi. Tällä hankkeella on uutta annettavaa siviilikriisinhallinnan ja sotilaallisen kriisinhallintatoiminnan yhteistyöhön.

Kari Rajamäki:

1) Alueellistamista koskevat hallituksen linjaukset ja toimenpiteet lähtevät siitä, että etenkin maamme eri osien tasapainoiselle kehittämiselle tärkeitä alue- ja osaamiskeskuksia on mahdollisimman monipuolisesti vahvistettava. Alueellistaminen liittyy alueiden kehittämisen suureen kansalliseen linjaan, jota hallituksen kaikki osapuolet ovat tukeneet määrätietoisesti.

Toinen päätavoite on vahvistaa alueellistamisella julkishallinnon toimintakykyä tilanteessa, jossa suuri osa valtion henkilöstöstä on siirtymässä eläkkeelle. Suomeen avautuu tältä osin lähivuosina "mahdollisuuksien ikkuna", jota Pohjois-Savossa voidaan hyödyntää. Valtion toimintojen alueellistaminen voi vain täydentää muuta aluepolitiikkaa. Avainasemassa on toiminta alueiden osaamistason kohentamiseksi ja seutujen vetovoiman varmistamiseksi niiden omia voimavaroja ohjelmallisesti kokoamalla. Sisäasiainministeriö valmistelee parhaillaan osaamiskeskus- ja aluekeskushjelmien jatkamista.

Pohjois-Savolle alueellistaminen on tuonut ja tuo jatkossakin sisäasiainhallinnossa merkittävää lisäarvoa Kuopiossa sijaitsevan Pelastusopiston kehittämisellä ja vahvistamisella. Lisäksi linjaukseni mukaisesti osana Poliisin tekniikkakeskuksen toimintaa Pelastusopiston yhteyteen kehitetään turvallisuusviranomaisten yhteistyötä tukeva kehittämysyksikkö. Samoin Pelastusopiston yhteyteen perustetaan siviilikriisinhallinnan koulutusyksikkö.

2) Kiireisintä on käydä läpi avoimesti ja laajapohjaisesti kuntien sekä seutujen kanssa keinot, jotka kullakin alueella ovat realistisimpia kuntarakenteen vahvistamiseksi ja palvelujen turvaamiseksi. Demokraattinen omistajuus ja talousvastuu ovat suurelta osin karanneet peruskuntien käsistä. Vastuu on palautettava sinne, minne se kuuluu peruskuntaan ja sen valtuutetuille.

Kuntien tähänastiset seudulliset yhteistyö- ja ponnistelut ja aluekeskushjelma ovat luoneet pohjaa tulevalle työlle. Nollapistestä ei siten tarvitse lähteä. Tärkeintä on päästä vauhtiin ja keskittyä lähikuukausina tosissaan uudistamaan kunta- ja palvelurakennetta.

Palvelujen solmukohdista kipeimmin ratkaisuja vaatii suuren henkilöstöjoukon siirtyminen kunnissa eläkkeelle kymmenen vuoden aikana. Samalla ikääntyvän väestön palvelutarpeet kasvavat rajusti. PARAS- eli kuntien palvelu- ja rakenneuudistushankkeessa on edettävä kuntalaisten perustarpeiden turvaamiseksi.

3) Kuten PARAS-hanke osoittaa, etusijalla on kuntien vahvistaminen ja siten palvelujen sekä kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen. Maakuntien liitoilla on tärkeä tehtävä varmistaa, että kuntien vastuunkantajilla on kaikki tarpeellinen tieto seutujen näkymistä vähintään vuosiin 2010 2015 asti ja mieluiten

pidemmällekin. Väestö- ja talouskehitystä koskevan perustiedon tuottamisen ohella maakuntaliiton on tarjottava vahva näkemys, millaista perustaa tarvitaan Pohjois-Savon seutukeskusten elinvoiman varmistamiseksi.

Maakuntahallinnon kehittämiseen odotetaan linjauksia alkuvuodesta 2006 hallintotuloselonteon käsittelyn yhteydessä.

4) Toimivat liikenneyhteydet ja julkinen liikenne ovat Pohjois-Savolle saavutettavuuden kannalta välttämättömiä. Tie- ja rautatieverkko, lentoyhteydet ja vesiväylät ovat strateginen perusta, jolle voidaan rakentaa muita vahvuuksia kuten osaamista. Maan hallitus kiirehtii Saimaan kanavan jatkosopimusta.

Opetuksen ja koulutuksen kehittäminen nousee yhä tärkeämmiksi väestön hyvinvoinnille ja elinkeinoelämälle. Pieniin ja kasvukykyisiin yrityksiin on kiinnitettävä yhä enemmän huomiota elinkeinostrategiassa. Maapolitiikkaa on kehitettävä ja kaavoitusta nopeutettava sekä voimistettava seutujen yhteistyötä asukkaiden viihtyvyyttä, työpaikkojen syntyä ja yritysten houkuttelua varten. Myös kuntarakenteen ja aluekeskusten vahvistaminen on strategisesti tärkeä näytön paikka maakunnan liitolle, jonka on nähtävä haasteet avarasti maakuntarajojen yli.

5) Kunta- ja palvelurakenteen uudistaminen on koko Suomen ja Savon ehdottomasti tärkein asia lähikuukausina. Ensin sisäasiainministeriössä kootaan aluevaiheen tulokset ja vedetään ne yhteen. Päätösten aika hallituksessa on keväällä 2006.

Sisäasiainministeriön merkittäviä muita asioita ovat talousrikostorjunnan tehostaminen sekä siviilikriisinhallinnan valmiuksien parantaminen. Lisäksi panostamme liikennevalvontaan ja alueellistamisen määrätietoiseen jatkamiseen mm. palvelukeskuksia perustamalla. Tärkeä asia on myös Pelastusopiston yhteyteen Kuopioon perustettava yksikkö, joka vastaa laajasti ja kansainvälisesti siviilikriisinhallintaan sekä turvallisuuteen liittyvistä koulutus-, tutkimus- ja tuotekehitystoiminnoista.

Kuopion seudun seutuhallitus:

SEUDUN PALVELURAKENNE YHTEISEEN TARKASTELUUN

Viime keväänä toimintansa aloittanut seutuhallitus kartoittaa Kuopion seudun kuntien tuottamat palvelut ja tarkastelee niitä seudullisesta näkökulmasta. Tavoitteena on järkevöittää kuntien palvelurakennetta ja mahdollistaa entistä tehokkaampi yhteistyö kuntien kesken. Seutuhallituksen tehtävänä on edistää Kuopion kaupunkiseudun palvelu- ja kilpailukykyä lisäämällä sen vetovoimaa mm. seudullista asioiden valmistelua ja päätöksentekoa vahvistamalla. Seutuhallitus muistuttaa, että Kuopion seudulla yhteistyötä voidaan tehdä myös seuturajojen yli. Luontevana yhteistyön perustana voi olla työssäkäyntialue, joka käsittää seudun ulkopuolisiakin kuntia. Kuopion seutuun kuuluvat Kuopion kaupunki sekä Siilinjärven, Maaningan ja Karttulan kunnat.

Kuopion seudun seutuhallituksen puheenjohtajana toimii **Pekka Tuhkanen** (kesk.) Siilinjärveltä. Hän on myös kunnanvaltuuston ja -hallituksen jäsen. Varapuheenjohtajana on **Irja Sokka** (sd.) Kuopiosta. Hän toimii mm. Kuopion kaupunginvaltuuston puheenjohtajana. Seutuhallituksessa on kaikkiaan 15 jäsentä. Muut jäsenet ovat **Eeva Heinonen** (vihr.), **Tapio Lankia** (kesk.), **Sari Raassina** (kok.), **Seppo Saarikoski** (kok.), **Leila Savolainen** (kesk.) ja **Markku Söderström** (vas.) Kuopiosta, **Lauri Katainen** (sd.), **Aila Nurmi** (kok.) ja **Raija Suhonen** (vas.) Siilinjärveltä, **Veijo Karkkonen** (kesk.) ja **Elsa Töyrylä** (sd.) Karttulasta sekä **Marjatta Parviainen** (kesk.) ja **Matti Solehmainen** (sd.) Maaningalta.

Silja Sutinen.

Seutuhallitukseen tulevat asiat valmistelee työvaliokunta. Siinä ovat kaupunginjohtaja **Petteri Paronen**, apulaiskaupunginjohtaja **Jukka Pulkkinen**, talous- ja strategiajohtaja **Paavo Kaitokari** sekä kehittämisspäällikkö **Heikki Helve** Kuopiosta, kunnanjohtaja **Jouni Mutanen** ja apulaiskunnanjohtaja **Seppo Piirainen** Siilinjärveltä, kunnanjohtaja **Matti Raatikainen** Karttulasta, kunnanjohtaja **Esko Kalevi Juntunen** Maaningalta sekä seutuhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Seutuhallituksen ja työvaliokunnan sihteerinä toimii Kuopion seudun aluekeskusohjelman ohjelmapäällikkö **Silja Sutinen**.

Päätösvalta perustuu seutukokeilulakiin

Seutuhallitus on seutuyhteistyökokeilulain tarkoittama Kuopion seudun kuntien yhteinen päätöksentekoelin. Se kuuluu Kuopion kaupungin organisaatioon ja on Kuopion kaupungin hallituksen alainen kunnallinen toimielin. Kuopion seudun seutuhallituksen toimivalta on määritelty keväällä hyväksytyssä johtosäännössä. Se voi päättää:

- kuntien talousarviossaan hyväksymän seutustrategian toteuttamismäärärahan käyttösuunnitelmasta ja sen toteutumisen seurannasta,
- seudullisesti merkittävien elinkeinopoliittisten kehittämishankkeiden toteuttamisen tärkeysjärjestyksestä ja yhteisestä toteuttamisesta,
- seutukokeilulain tarkoittaman, päätösviranomaista sitovan lausunnon antamisesta tai edustajansa valtuuttamisesta sen antamiseen lain määrittämistä seudullisesti merkittävistä hankkeista,
- seutukokeilulain mukaisten sosiaali- ja terveydenhuollon toimintojen ja palvelujen järjestämisestä koskevan kehittämissuunnitelman tai kokeiluhankkeen hyväksymisestä,
- Kuopion seudun maakuntakaavan kaavoituskunnan päätösvaltaan kuuluvista maankäytön suunnitteluasioista,
- muista seudun kunnallisvaltuustojen seutuhallituksen päätettäväksi delegoimista asioista.

Teksti ja kuvat: Annamaija Hakama

Irja Sokka ja Pekka Tuhkanen.

ITÄ-SUOMELLE YHTEINEN OHJELMAJOHTAJA

Itä-Suomen viisi maakuntaa eli **Etelä-Karjala**, **Etelä-Savo**, **Kainuu**, **Pohjois-Karjala** ja **Pohjois-Savo** palkkaavat yhteisen ohjelmajohtajan valmistelemaan sekä koordinoimaan keskinäistä yhteistyötään. Lisäksi ohjelmajohtaja edistää tänä vuonna valmistunutta ja parhaillaan jatkotyöstettävää Itä-Suomi-ohjelmaa. Ohjelmajohtaja palkataan määräaikaiseen kolmivuotiseen työsuhteeseen vuosiksi 2006-2008.

Neuvottelukunta määritteli ohjelmajohtajan toimipaikaksi Helsingin tai jonkin Itä-Suomen maakunnan liiton toimiston. Ohjelmajohtaja tekee työsuopimuksen Kainuun maakuntayhtymän kanssa, koska Kainuu on ensi vuonna Itä-Suomi-yhteistyön vetovastuumaakunta. Ohjelmajohtajan hakuprosessin käynnistää tänä vuonna vetovastuussa oleva Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Kelpoisuusriteereinä tehtävään ovat mm. soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, hyvä kielitaito, Itä-Suomen ja valtionhallinnon toimintatapojen tuntemus, kokemus projektityöstä sekä hyvät yhteistyöverkostot.

Ohjelmajohtajan lähimpänä esimiesorganisaationa on maakuntajohtajien muodostama työvaliokunta. Ohjausryhmänä toimii Itä-Suomen neuvottelukunta.

HYVINVOINTIYRITTÄJYYS JA VENÄJÄN YHTEYDET VAHVASTI ESILLE ITÄ-SUOMI -OHJELMASSA

Lieksan Kolilla alkusyksystä pidetty Itä-Suomen huippukokous keskittyi Itä-Suomi -ohjelmaan makrohankkeineen sekä EU:n tulevaan aluepolitiikkaan. Kolille kokoontui parisensataa Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnan liittojen, maakuntahallitusten ja julkishallinnon sidostahojen edustajaa sekä alueen kansanedustajia. Makrohankkeista eniten huomiota saivat hyvinvointiyrittäjyyden ja hyvinvointiteknologian osaamisen edistäminen sekä Venäjän yhteyksien lisääminen.

Pohjois-Savon liiton vs. maakuntajohtaja **Jussi Huttunen** piti huippukokousta positiivisena sekä hyvän yksituumaisuuden että Itä-Suomi -ohjelman ripeästi edenneen makrohankevalmistelun vuoksi.

Ylä-Savon Kehitys Oy:n valmisteleva hyvinvointiyrittäjyyden sekä sitä lähellä oleva hyvinvointiteknologiaosaamisen ja -viennin edistämishanke ovat hyvässä vauhdissa ja ne kiinnostavat koko Itä-Suomea. Hankkeessa on tehostettava yhteistyötä niin yritysten kuin koulutus- ja tutkimuslaitostenkin kesken. Hanketta kiirehti väistämätön kuntien palvelurakenteiden

Hyvinvointiteknologian kehittäminen on yksi Itä-Suomen makrohankkeista.

ja -mallien uudistus sekä väestön ikääntyminen. Samoin Venäjän yhteyksiä edistävissä makrohankkeissa, kuten mm. Pohjois-Karjalan valmistelemassa Cross Border University (CBU) -projektissa on edetty lupaavasti.

Ohjelmassa 14 makrohanketta

Itä-Suomi -ohjelmaa esitellyt Joensuun yliopiston rehtori **Perttu Vartiainen** tähdensi paitsi yhteisesti sovitun 14 makrohankkeen myös yhteisten toimintatapojen ja työnjaon merkitystä. Hänen mukaansa alueelta olisi löydyttävä ymmärrystä ja laajaa poliittista tukea myös yksittäisten maakuntien kärkihankkeille. Itä-Suomi -ohjelman valmistelu on sujunut myönteisesti ilman maakunnallisia kiistoja ja jatkovalmistelu on etenemässä toimenpideehtotuksiin. Ohjelman poliittisessa läpiviennissä keskeisessä roolissa on Itä-Suomen neuvottelukunta, jonka toimintamahdollisuuksia lisää vuodenvaihteessa palkattava ohjelmajohtaja.

Keskeiset teemat Itä-Suomi -ohjelmassa ovat kansainvälisesti kilpailukykyinen elinkeinoelämä ja innovaatioympäristö, elinympäristön vetovoima sekä hyvinvointiyhteiskunnan uudistuminen. Vartiainen mukaan ohjelmaa lähdetään toteuttamaan kolmella aikajänteellä; valtion ensi vuoden budjetissa, kuluvalle hallituskaudella ja seuraavaa hallituskautta ajatellen.

Kolmen hankkeen valmistelu Pohjois-Savolla

Huippukokouksessa esiteltiin muutamia makrohankkeita kuten Joensuun yliopistolla käynnistyvää suomalais-venäläistä Cross-Border Universityä, alihankinta- ja yritysyhteistyön edistämistä Suomen ja Venäjän rajan yli, Itä-Suomen liiketoimintaosaamisen verkostohanketta, tulevaisuuden osaamisalojen kehittämistä erityisesti mittaus- ja sensoriteknikassa ja optiikassa sekä hyvinvointiyrittäjyyden edistämistä, josta kertoi Ylä-Savon Kehitys Oy:n toimitusjohtaja **Kalevi Hilli**. Pohjois-Savon vastuulla on Itä-Suomi -ohjelman makrohankkeista kolme: hyvinvointiyrittäjyyden edistäminen, hyvinvointiteknologian osaamisen ja viennin lisääminen sekä itäsuomalaisen elintarvikealan kilpailukykyyn kehittäminen. Kalevi Hillin mukaan hyvinvointiyrittäjyyden edistämisessä kiinnitetään huomioita etenkin naisryttäjiin ja alan puutteellisten yrittämisvalmiuksien kohentamiseen.

Teksti: Ilpo Lommi

Itä-Suomi ohjelman makrohankkeet ja valmisteluvastuussa olevat maakunnat:

- M1a Itä-Suomen metsäsektorin kansainvälinen kilpailukyky (Pohjois-Karjala)
- M1b Itäsuomalaisen elintarvikealan kilpailukykyyn kehittäminen (Pohjois-Savo)
- M2a Itä-Suomen bioenergiaohjelma 2015 (Pohjois-Karjala)
- M2b Mittaustekniikan kehittäminen Idän kaaren alueella (Kainuu)
- M2c Itä-Suomen mediatuotanto-, -koulutus- ja jakelukeskittymä (Pohjois-Karjala)
- M3 Itä-Suomen liiketoimintaosaamisen verkoston luominen ja liiketoimintaosaamisen vahvistaminen (Etelä-Savo)
- M4 Alihankintaa ja yhteistyötä rajan takaa (Etelä-Karjala)
- M5 Finnish-Russian Cross-Border University Consortium (Pohjois-Karjala)
- M6 Lakeland-imagon kohottaminen: Saimaa-Pielinen maailmanperintökohteeksi (Etelä-Savo)
- M7 Keskeisimmät strategiset liikennehankkeet Itä-Suomessa (Itä-Suomen neuvottelukunta)
- M8 Venäjän kielen aseman vahvistaminen kouluissa (Etelä-Karjala)
- M9 East Side Story (Etelä-Savo)
- M10 Väestön ikääntymisen haasteet ja mahdollisuudet (Kainuu)
- M11 Terveystieteiden edistämisen toteutus ja myynti (Kainuu)
- M12 Hyvinvointiyrittäjyyden edistäminen (Pohjois-Savo)
- M13 Hyvinvointiteknologian osaaminen ja vienti (Pohjois-Savo)
- M14 Itä-Suomi aktiivisen maahanmuuttopolitiikan pilottialueeksi (Etelä-Savo)

Ilmailulaitoksen uusi aluejohtaja Markku Linna:

LENTOASEMIEN MERKITYS ON KASVAMASSA

Etäisyydet ovat kutistuneet liikenne- ja tietoliikenneyhteyksien kehittyessä murto-osaan ainakin ajallisesti siitä, mitä ne olivat edellisen sukupolven aikana. Yksi tämän kehityksen syitä ja seurauksia on lentoliikenteen sekä lentoasemien merkityksen kasvu olipa kyse tavara- tai henkilöliikenteestä. Ilmailulaitoksen Itä-Suomen aluejohtajaksi viime kesänä nimitetty **Markku Linna** huomauttaa, että tämä ilmiö säteilee positiivisesti muuhunkin lentoaseman vaikutusalueen elinkeinotoimintaan ja siten koko yhteiskuntakehitykseen. Sillä on vähän samantapainen yleistä kehitystä viitoittava ja mittaava vaikutus kuin yliopistoilla.

Jokaisella todellisella kasvukeskuksella on lentoasema. Sillä on myös henkistä merkitystä tavanomaisen logistisen roolin lisäksi. Lentoasema on nopea henkireikä maailmalle mutta myös toisinpäin alueen saavutettavuuden mittari muualta katsoen. Lentoasemalla on tuuntuva vaikutus alueelliseen kilpailukykyyn. Lentoaseman puuttuminen aiheuttaa etenkin kansainvälisen saavutettavuuden heikkenemisen ja jopa näivettymisen elinkeinoelämässä. Toisaalta positiivinen piristysnäky näkyy esimerkiksi Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän ja Kuopion lentoasemien liepeille syntyvässä uudessa yritystoiminnassa.

Jyväskylässä ryhdyttiin yli kymmenen vuotta sitten kehittämään lentoaseman yhteyteen yrityspuistoa aktiivisella kaavoituspoliittikalla ja se on tuonut hyviä tuloksia. Myös Vantaalla ja Tampereella on edetty samanlaista tietä menestyksellisesti. Kuopion seudullakin on havahduttu lentoaseman läheisyyden tuomiin elinkeinopoliittisiin mahdollisuuksiin kiitos Siilinjärven kunnan päättäjien ja kaavoittajien ripeyden, kertoo Markku Linna.

Yrityspuistoa ja yhteistyötä

Linna uskoo Kuopio-Rissalan lentokentän läheisyyteen valtatie 17:n varteen kohoavan yrityskylän nousevan ensi vuosikymmenellä merkittäväksi työpaikkakeskittymäksi, kuten Kuopion seudun maakuntakaavassakin on suunniteltu. Markku Linna pitää alueelle kaavailtua useita liikennemuotoja yhdistävää järvi-terminaalialue erinomaisena ideana, joka antaa mm. matkailuelinkeinolle ja joil-

Aluejohtaja Markku Linna.

lekin muillekin toimialueille uutta potkua eteenpäin. Muutoinkin liikennemuotojen kannattaisi Itä-Suomessa tehdä enemmän yhteistyötä sen sijaan että ne kilpailisivat verissä päin asiakkaista ja ylläpitorahoituksesta. Järkevä verkostoituminen on kaikkien liikennemuotojen ja erityisesti niiden käyttäjien etu.

Linnan mielestä Kuopion seudun maakuntakaavassa on varauduttu riittävästi lentoaseman alueen kehittämiseen pidemmälläkin tähtäimellä. Siilinjärven kunta on hyvin kehityksessä mukana. Tulevaa yrityspuistoa voisi rakentaa vielä enemmän lentoaseman liepeille ottaen huomioon Karjalan Lennoston maankäyttötarpeet.

Kuopion seudun maakuntakaavan valmistelua johtava Pohjois-Savon liiton suunnittelupäällikkö **Paula Qvick** toivoo, että Kuopio-Rissalan lentokenttäaluetta käyttävä siviili-ilmailu ja puolustusvoimat toimivat jatkossakin hyvässä yhteistyössä ja niiltä jäisi pelivaraa kansainvälisten reitti-yhteyksien vaatimalle tilalle. Lentoaseman lähelle syntyvää yrityspuistoa hän toivoo kehitettävän tehokkaasti niin, että tavoitteeksi tulee edustava käyntikorttialue koko Kuopion seudusta.

Siilinjärven elinkeinoasiamies **Heikki Simosen** mukaan Rissalan yrityskylän kaava tulee kunnanvaltuustoon tammikuussa 2005, jolloin rakennuslupa-asioita voidaan alkaa käsitellä maaliskuussa. Kaikkiaan koko alueelle voidaan sijoittaa noin

tuhat työpaikkaa. Alue pyritään profiloimaan kortteleittain erilaisille toimintoille korkean teknologian yrityksistä raskaaseen teollisuustuotantoon. Järvi-terminaalihanke on ympäristöluvan hakuvaiheessa. Sitä päästäneen rakentamaan syksyllä 2006, jolloin hanke valmistuu kesällä 2007.

Kokenut mies naapurista

Markku Linna siirtyi viime heinäkuun alussa Ilmailulaitoksen Itä-Suomen aluejohtajaksi vastaavasta tehtävästä Keski-Suomesta, missä hän oli ollut myös Jyväskylän lentoaseman päällikkönä vuodesta 1988. Tätä aiemmin Linna oli toiminut ilmavoimissa teknisellä puolella yli 20 vuotta, joten alan kokemusta on kertynyt runsaasti. Nykyinen tehtävä voi olla hänen 40-vuotisen työuransa viimeisiä mutta ei vähäisimpiä ja haasteellisimpia vaiheita.

Markku Linna vakuuttaa ottaneensa uuden toimialueen ja työtehtävät vastaan erittäin motivoituneena sekä energisenä. Pohjois-Savo ja muukin Itä-Suomi on hänelle työtehtävistä ennestään varsin tuttua naapurialuetta, mutta asuinpaikkana se on uusi tuttavuus. Puolelta vuodelta kertynyt vaikutelma on hyvin myönteinen.

Teksti: Ilpo Lommi
Kuva: Jyrki Komulainen

KUOPION SEUDUN MAAKUNTAKAAVAN VALMISTELU ETENEE

Vuoden 2001 alussa käynnistynyt Kuopion seudun maakuntakaavan laadinta on edennyt rakenneluonnoksesta saatujen palautteiden käsittelyyn ja muutosten tekoon. Ne tulevat Pohjois-Savon liiton maakuntahallituksen käsittelyyn 28.11.2005. Maakuntakaavaehdotusta Pohjois-Savon liiton maakuntahallitus käsittelee tammikuussa 2006, minkä jälkeen se asetetaan julkisesti nähtäville helmi-maaliskuussa.

Maakuntakaavaehdotus tulee Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi kesäkuussa 2006. Sen jälkeen maakuntakaava lähtee vielä ympäristöministeriöön vahvistettavaksi ennen lopullista voimaan astumistaan.

EU-TUISTA VIELÄ NELJÄNNES SITOMATTA POHJOIS-SAVOSSA

Pohjois-Savossa Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelman EU-rahoituskehyksestä oli vuoden 2005 ensimmäisellä puoliskolla sidottu rahoituspäätöksillä 74 % (158,1 milj. euroa). Tänä vuonna voimavaroja on suunnattu etenkin metsä-, metalli-, ICT- ja hyvinvointiklustereiden kehittämiseen.

Maakunnan yritys- ja investointituet ovat painottuneet mekaaniseen puunjalostukseen, metalli- ja konepajateollisuuteen sekä hyvinvointiklusterin kehittämiseen. Koulutus- ja kehittämishankkeissa keskeisiä painotuksia ovat ammatillisen koulutuksen kehittäminen, osaamistarpeiden ennakointi sekä pienyritysten koulutus. Maakunnan työllisyyttä on pyritty parantamaan mm. metalli- ja hyvinvointiklustereiden sekä ympäristötöiden ja kulttuurirakentamisen työllistymiskysymyksiin liittyvällä projektitoiminnalla sekä työvoiman rekrytointia, kehittämis-, koulutus- ja koordinaatiopalveluja kehittäville hankkeilla.

Merkittäviä hankkeita ovat mm. muovialan oppimistehdas -hanke, joka tukee maakunnan kasvavaa muoviteollisuutta. Myös nuorten syrjäytymisen ja ammatillisen koulutuksen keskeyttämisen vähentämiseen pyritään kiinnittämään erityishuomiota (Osaava Nuori työelämään -hanke). Maaseutuhankkeissa on tuettu laatutyön

käynnistämistä Pohjois-Savossa sekä Itä-Suomen vetovoimaisuuden kehittämistä metsästy- ja kalastusmatkailualueena.

Tutkimuksen ja osaamisen infrastruktuuriin sekä yritysten toimintaympäristön kehittämiseen on panostettu merkittävästi vuonna 2005. Erityisesti sensoriteknologian osaamiskeskittymän kehittäminen Kuopion tiedelaaksoon on tärkeää. Tekes on myöntänyt vuoden alkupuoliskolla Kuopion yliopiston ja Savonia -ammattikorkeakoulun sensoriteknologiahankkeisiin yhteensä 2,6 milj. euroa. Myös informaatiotekniikan tuote- ja tutkimusympäristöjen luomista sekä muovialan tuotekehitystä on tuettu investointihankkeilla.

Maakuntien yhteishankkeita

Alkuvuonna 2005 on käynnistetty seuraavat maakuntien yhteishankkeet (rahoittaja suluissa):

- The Thousand Lakes -hallinto ja visualisointi III, ohjelmareservihankkeen jatko (maakuntien liitot)
- Itä-Suomen energiatoimisto, jatkohanke (Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntaliitot)
- Rautainen Savo - Metalliteollisuuden kehittäminen Keski-Savossa (Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntaliitot)

- Aavan meren tällä puolen -maaseutumatkailun tuotekehitys- ja markkinointihanke (TE-keskusten maaseutuosastot: Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo)
- Itä-Suomen metsästy- ja kalastusmatkailuhanke 2005 2007 (TE-keskusten maaseutuosastot: Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo)
- Voimaa paikallisuuteen, hankintaosuuskunnat tehokkaiksi (TE-keskusten maaseutuosastot: Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo)
- Heinämäki -hanke (Etelä-Savon ja Pohjois-Savon ympäristökeskukset)

Sanna Rissanen
EU-koordinaattori

UUDISTETTU "YKKÖSNETTI" ON AVATTU

Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelmasta Pohjois-Savossa kertova internetsivusto www.ykkos.net on uudistettu. Uudistamisen lähtökohdista on ollut ajatus esitellä tavoite 1 -ohjelmaa Pohjois-Savossa helposti ymmärrettävässä muodossa. Sivuilta löytyy hyötytietoa niin hanketoiminnan vasta-alkajille kuin konkareillekin. Sivustoa ylläpitää Pohjois-Savon liitto.

Uutena aiheena sivuilla näkyy tulevan rakennerahastokauden valmistelu. Myös hankehallinnointiin liittyvistä koulutuksista ja EU-ohjelmatyön seminaareista pyritään tiedottamaan aikaisempaa tehokkaammin.

Siispä klikkaa www.ykkos.net ja tutustu!

WaLT-SIM -hanke päättyi mutta simulointiyritys jatkaa SIMULOINTI LISÄÄ KILPAILUKYKYÄ PK-YRITYKSISSÄ

Simulointi on tuttua esimerkiksi lentäjille, mutta monet muut eivät siitä tiedä kuin korkeintaan sanan merkityksen. Savonia-ammattikorkeakoulun Varkauden yksikössä simulointi eli jonkin toiminnan kokeellinen jäljitely mahdollisimman todenmukaisella mallilla tunnetaan kuitenkin jo usean vuoden ajalta. Oppilaitoksessa on Itä-Suomessa ainutlaatuinen **WaLT-SIM**-simulointiyritys, jolla on valtakunnallistakin merkitystä. Se on perustettu EU:n tavoite 1 -ohjelman hankerahoituksella vuoden 2000 lopulla insinöörikohtalutusta ja maakunnan teollisuusyritysten simulointitarpeita varten.

Tähän mennessä Savonian Varkauden yksikössä on tehty simulointia käsitteleviä opinnäytetöitä toistakymmentä. Yrityselämästä tulleita simulointitoimeksiantoja on ollut lähes 20 ja lisää on vireillä. Valtakunnallisestikin edistyksestä on Varkauden sairaalan kirurgisten toimintojen simulointi leikkaustoiminnan läpimenoaikojen nopeuttamiseksi.

EU:n, Pohjois-Savon liiton, Varkauden kaupungin, ammattikorkeakoulun ja asiakasyritysten rahoittama WaLT-SIM -hanke päättyi vuoden 2004 lopussa, mutta siinä syntynyt simulointiosaaminen ja -toiminta eivät onneksi kadonneet. Ne ovat edelleen ammattikorkeakoulun Varkauden yksikössä yhden päätoimisen henkilön, projektinsinööri **Antti Alosen** hoidossa. Yritys toimii omakustanteisena teknologian siirto- ja kehittämissuorittajana. EU-hanke sai tarkastajilta hyvät vaikuttavuusarvioinnit ja myös yritysmaailma arvostaa simulointitoiminnan jatkuvuutta. Samoin Savonia-ammattikorkeakoulu pitää erityisosaamista hyödyllisenä.

Yrityslähtöinen hanke

Projektipäällikkö **Petteri Heinon** mukaan simulointimallia on tehty monelle toimialalle eikä suinkaan aina kyse ole korkean automaatioasteen tuotannosta. Simulointi on hyvä keino tuotantojärjestelmien ja -prosessien, miksei työvoimavaltaisen palvelutoiminnan pullonkaulojen etsimisessä. Sillä saadaan estettyä kalliiksi käyviä virheitä toimitilanteissa. WaLT-SIM -hankkeessa simulointia on tehty mm.

lamellihiirsiteollisuudessa, nahkatuotteiden vaiheompeleutyössä, maalauslinjalla, sahaus-, höyläys- ja kokoonpanolinjoissa, valmistusvarastossa, robottihitsausolosuhteissa, logistiikkakeskuksessa, parvekelasien valmistuslinjalla, keittiökattiloiden ja kairokoneiden valmistuksissa sekä sairaalan kirurgisissa leikkaustoiminnissa.

Tulevaisuudessa simulointi yleistyy vuo- renvarmasti yritysmaailmassa ja luultavasti julkishallinnossakin, sanoo Petteri Heino. Hän muistuttaa, ettei simulointi anna suoraan ongelmanratkaisuja. Se voi kuitenkin osoittaa ja konkretisoida ongelmia niin, että osaavat ammattilaiset pystyvät tekemään oikeita johtopäätöksiä tuotavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi. Simulointi on siten hyvä tuotannosuunnittelun apuväline.

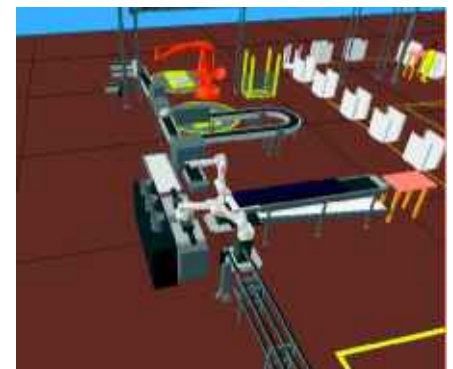
Simulointiyrityksestä hyötyä

WaLT-SIM -hankkeen simulointimallia on Heinon mukaan hyödynnetty vaihtelevasti, mutta ilmeisen monissa tapauksissa niillä on ollut jotakin vaikutusta investointeihin tai toimintatapoihin. Yleensä simulointi on kannattavaa, etenkin kun WaLT-SIMin tapauksessa se on yrityksille todella edullista verrattuna mm. kalliita ohjelmistolisenssejä sekä vahvaa osaamista vaativaan omaan simulointitoimintaan. Monesti yritykset tarvitsevat simulointia suunnitellessaan uudistuksia, kehittämistoimia ja laajennuksia. Niitä ei tule eteen kovin usein, joten oman simulointiyrityksen pystyttäminen ja ylläpito on mielekästä pääasiassa suurilla yrityksillä.

Ilman EU-rahoitusta ei meillekään olisi voitu pystyttää simulointiyritystä koska ohjelmistot, koulutautuminen ja henkilöresurssit sitovat melko paljon varoja.

Antti Alonen muistuttaa, että simulointi voi tuoda hyötyä toimeksiantajille jo alkutilanteissa, kun joudutaan tekemään kunnollinen lähtötilakartoitus mm. toiminnan ohjesääntöselvittämisellä. Se voi olla ensimmäinen sysäys kehitystoiminnalle. WaLT-SIM -projekti keskittyi tuotantolinjojen simulointeihin. Käytännössä simulointi tapahtuu rakentamalla ao. ohjelmalla tuotantolinja ja sen toiminta virtuaalisesti 3D-malliksi tietokoneelle. Simulointimallissa kuvataan esimerkiksi tehtaan tuotantolinjatyökoneiltaan ja logiikaltaan. Mallissa voidaan käsitellä tuotannon tekijöiden niin koneiden, laitteiden kuin ihmistenkin välisiä riippuvuuksia sekä materiaalien läpivirtauksia. Mallista voidaan myös nauhoittaa videokuvaa asiakkaan markkinointi- tai koulutustarpeisiin.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Petteri Heino ja Antti Alonen

POHJOIS-SAVON TYÖLLISYYSKYSYMYKSET UUTEEN VALOON SOMPA-HANKKEELLA

Kaksivuotisessa Pohjois-Savon oppiva työllisyysstrategia- eli Sompahankkeessa on laadittu maakunnalle strategia ja toimintaohjelma työllisyyden kehittämiseksi. Siitä ilmenee näkemys maakunnan keskeisistä työllisyysongelmista ja keinoista niiden poistamiseksi. Myös viidelle keskenään varsin erilaiselle seudulle on laadittu omat työllisyysohjelmat ja -strategiat. Niissä on asetettu tavoitteita ja konkreettisia toimenpiteitä työllisyystilanteen parantamiseksi sekä havaittujen ongelmien poistamiseksi. Hanke on EU:n, Pohjois-Savon liiton ja kuntien rahoittama. Sitä on toteuttanut maakunnallinen pääkoordinaattori sekä viisi seudullista koordinaattoria.

Ammattitaitoinen työvoima vähenee huolestuttavasti suurten ikäluokkien eläköityessä.

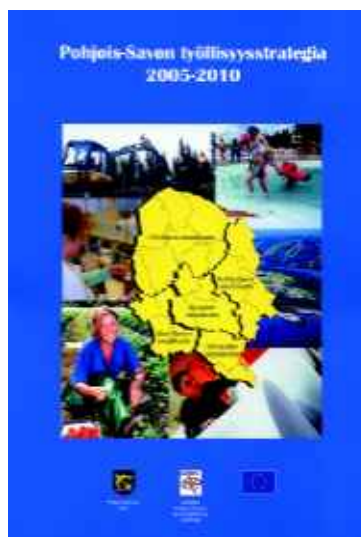
Pääkoordinaattori **Roy Nybergin** mukaan työllisyysstrategia ei sisällä mullistavia asioita tai vain yhtä suurta ratkaisumallia Pohjois-Savon työllisyyden parantamiseksi. Huomiota on kiinnitetty moneen asiaan, joiden yhteisvaikutuksella voidaan maakunnan yhä suurta työttömyyttä (13,2 % eli reilut 14 000 henkeä vuonna 2004) supistaa olennaisesti ja toisaalta torjua orastavaa työvoimapulaa.

Nyberg korostaa, että kaikille työhaluisille ja -kykyisille ei yksinkertaisesti riitä työtä Pohjois-Savossa. Toinen ongelma on työvoiman ammatillisen osaamisen puutteet työn nykyiseen vaatavuustasoon nähden. Kolmas perusongelma on, että tekemätön työ ja potentiaaliset työntekijät eivät kohtaa tarpeeksi hyvin. Suurten ikäluokkien eläköityminen ei työttömyysongelmaa poista, koska alle 25-vuotiaita nuoria on edelleen liikaa (n. 500) työttömänä.

Työ ja työvoima eivät kohtaa

Oppisopimuskoulutus ja työntekijöiden rekrytointi opiskelijaharjoittelun kautta ja kouluttaminen "junioreina" työtehtäviin vaikuttavat varsin suositulta rekrytointimenetelyltä. Yritysten soisi kuitenkin aktivoituvan avoimempaan työvoiman hakuun ja kokeilevan työvoimaviranomaisten uusia toimintamutuuksia. Esimerkiksi Siilinjärven työvoimatoimiston työpaikkaharavointi (Toimivat työmarkkinat -hanke) paljasti yllättävän suuria piileviä rekrytointitarpeita pk-yrityksissä, toteaa Roy Nyberg.

Pohjois-Savon työllisyysstrategiassa esitetyssä maakunnan työllisyysvisiossa vuodelle 2010 tavoitellaan nykyistä parempaa työllisyyskehitystä, jossa työttömyys ja työvoimapula ovat vähentyneet eikä ammattikouluttamattomia nuoria tule lisää työmarkkinoille. Työvoiman tarjonnan ja kysynnän paremmaksi kohtaamiseksi on kehitettävä olemassaolevia ja luotava uusia yhteistyömuotoja. Työvoiman tarjonnan kehittämisessä voimavarat olisi suunnattava matalasti koulutettuihin työllisiin ja työttömiin. Työvoiman kysynnässä panostukset on kohdennettava mikrokoisiin, pieniin ja keskisuuriin yrityksiin etenkin kädentaito-, palvelu- ja tuotannollisilla aloilla.

Työvoimapulaan varauduttava

Roy Nyberg korostaa, että pitkäaikaistyöttömien ja vajaakuntoisten mahdollisuuksia päästä takaisin työmarkkinoille on parannettava. Pitkäaikaistyöttömiä on Pohjois-Savossa noin 3 000 eivätkä heistä läheskään kaikki ole pysyvästi syrjäytyneitä työmarkkinoilta, työkyvyttömiä tai -haluttomia. Koska näiden ihmisten on vaikea työllistyä normaaleilla työmarkkinoilla, on heille etsittävä uusia väyliä työllistymiseksi mm. kolmannen sektorin ja työvoiman palvelukeskusten sekä yritysten yhteistyöllä.

Työvoimatilanne uhkaa heikentyä suurten ikäluokkien eläköityessä ensi vuosikymmenellä. Pohjois-Savon kehitysnusteissa on ikärakenteen vanhenemisen, muuttotappiokierteen, toimialojen rakenteellisten muutosten sekä teknologian kehityksen myötä odotettavissa huomattava työvoimapula. Siihen pitäisi varautua kaikilla koulutustasoilla, sanoo Nyberg.

Sompahankkeessa on pyritty siihen, että toimintamallit jatkuvat ja kehittyvät systemaattisesti loppuvuodesta 2005 päättyvän hankkeen jälkeenkin. Tavoitteena on myös, että työvoiman tarjonnan ja -kysynnän parantuvilla ennakoitiedoilla ymmärretään ajoissa työelämän rakenteellisia muutoksia ja varaudutaan niihin koulutuksella, elinkeinopolitiikalla ja muillakin julkisen sektorin toimenpiteillä.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

POHJOIS-SAVON RETKEILYKARTAT -HANKKEELLA LUONTOMATKAILUVALTIT ESILLE

Pohjois-Savon liiton hallinnoimassa Pohjois-Savon retkeilykartat -hankkeessa heinäkuun alussa aloittanut projektipäällikkö **Outi Raatikainen** on muodostanut selkeät tavoitteet. Hänen mukaansa kesään 2006 mennessä rakennetaan internetiin toimiva kartta pohjois-savolaisista retkeilyreiteistä sekä työkalut sivuston joustavaa käyttöä ja päivitystä varten. Lisäksi kartalle kootaan monenlaista tärkeää oheistietoa paikkatietojärjestelmää hyödyntäen.

Outi Raatikainen kertoo, että EU-rahoitusta saava hanke päättyy vuoden 2006 lopussa, mutta retkeilyreitikkartaston päivittäminen ajantasaiseksi jatkuu sen jälkeenkin reitistöjen uudistuessa. Lisäksi uusia reittejä on rakennettava ja olemassaolevien kuntoa parannettava yhteistyössä ympäristökeskuksen, maanomistajien ja kuntien kanssa. Käytännössä ylläpito on kuntien vastuulla. Reitistöä on markkinoitava ja tiedotettava tehokkaammin yleisölle.

Retkeilyreitikkartta ei ole pieni urakka, sillä se käsittää patikointireittien lisäksi mm. moottorikelkka-, melonta-, hiihto-, ratsastus-, maasto- ja retkipyöräilyreitit sekä retkisatamat. Suomenkielisen version lisäksi laaditaan englanninkielinen versio ulkomaisille matkailijoita varten. Valmiilla luontoreiteillä on kasvava merkitys Suomen matkailussa. Vaellukset ja muikin luonnossa omatoimisesti tai opastetusti liikkuminen lisääntyy samalla kun erätaidot eivät enää ole itsestäänselvyys.

Käyttäjystävällinen kartta

Kartalle kirjataan valmiit, ylläpidetyt reitit ja niihin liittyvät palvelut. Kartoitusta alkaa pidemmistä reiteistä ja reitikkokonaisuuksista. Suunnitteilla on reitistökartan linkityminen matkailualan yritysten ja kuntien www-sivuille. Kartalta voi klikata reittien ja niihin liittyvien palvelujen tiedot, mitata välimatkoja, jne. Siten nettikartan käyttäjä voi valita itselleen sopivan reitin ja suunnitella retken vaikkapa kotonaan. Kartalle voidaan laittaa symboleita esimerkiksi kylien palveluille. Kartalle tulee valokuvia kertomaan retkeilystä, reiteistä, taukopaikoista ja nähtävyyksistä. Retkeilijä voi printata valitsemansa reitin tietoineen.

Matkailuyrittäjille suunnitellaan uutta työkalua, jolla he voivat räätälöidä karttaph-

Outi Raatikainen

jalle reitin asiakkailleen ilman, että se tulee muiden käyttöön. Myös retkeilyreitikkartan mobiilipaikannukseen perustuva versio on suunnitteilla. Nettiin tulee näkyviin koko Pohjois-Savo mittakaavoissa 1:500 000, 1:100 000 ja 1:20 000. Kartat ovat kaikkien käytössä reittien kera tai ilman.

Uudesta retkeilyreitikkartasta on iloa Pohjois-Savossa vaeltaville.

Pohjois-Savon liitto on solminut sopimuksen retkeilyreittejä esittelevän Internet-kartan tuottamisesta oululaisen InfoKartta Oy:n kanssa. Esimerkkejä yrityksen tuotteista löytyy Internetistä osoitteessa www.infokartta.fi.

Outi Raatikainen on koulutukseltaan yhteiskuntatieteiden maisteri. Jyväskylän yliopistossa hänen pääaineenaan oli talous sosiologia, minkä lisäksi hän on opiskellut kansainvälistä matkailua. Matkailusta työuraa on kertynyt kymmenkunta vuotta pääasiassa eri puolilta Pohjois-Savoa. Jyväskylästä 90-luvulla savolaistunut Outi Raatikainen asuu nykyisin Vesannolla retkeilyreitien varrella.

Teksti ja kuvat: Ilpo Lommi

POHJOIS-SAVON LIITON NETTISIVUT UUSITTU

Syksyn aikana on uusittu sekä Pohjois-Savon maakuntaportaali että maakunnan liiton sivut. Liiton sivuilla on asiat jaoteltu uudella tavalla ja ilmettä on uusittu nykyaikaisemmaksi. Uutta ovat myös syksyn aikana ilmestyvät useat kieliversiot. Sivuille tullaan kuten ennenkin osoitteella www.pohjois-savo.fi. Tästä maakuntaportalista pääsee klikkaamalla Pohjois-Savon liiton sivuille.

Klikkaa www.pohjois-savo.fi ja tutustu!

SEPPO TIITINEN JATKAA PUHEENJOHTAJANA

Pohjois-Savon valtuuskunta valitsi eduskunnan pääsihteeri **Seppo Tiitisen** puheenjohtajaksi uudelle kaksivuotiskaudelle 2005-2007. Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin päätoimittaja **Anna-Liisa Hämäläinen**. Kulttuuriryöryryhmän puheenjohtajana jatkaa professori **Jorma Hynninen**.

Tämä kolmikko muodostaa valtuuskunnan työvaliokunnan asianajaja **Antti Korpe-lan**, tiedotusjohtaja **Reino Ollikaisen** ja johtava asian-tuntija **Pekka**

Seppo Tiitinen

Tsuparin kanssa. Lisäksi työvaliokuntaan kuuluvat Pohjois-Savon liiton maakuntahallituksen puheenjohtaja **Markku Rossi** ja vs. maakuntajohtaja **Jussi Hut-tunen**. Sihteerinä jatkaa maakuntasuunnittelija **Satu Vehreävesa**.

DEFRIS-HANKE ETENEÄ

Defris-hanke (Development of First Division Regions) on edennyt kolmannelle puolivuotiskaudelleen. Tässä 1.7.2007 päättyvässä Interreg IIIB-hankkeessa etsitään keinoja ykkösdivisioonaseutujen kilpailukyyn lisäämiseksi. Hankkeessa tarkastellaan pääkaupunkiseudun ulkopuolisten, mutta sen vaikutuspiirissä olevien seutujen mahdollisuuksia hyödyä pääkaupunkiseudun kasvunäkymistä. Pohjois-Savon liiton kansallisia hankkeita ovat mm. kehityskäytävähankkeet: Iisalmi-Kuopio-Varkaus ja Kuopio-Jyväskylä.

Marraskuun lopussa pidettiin kehityskäytäväryhmien seminaari Suonenjoen Futuriassa. Seminaarialustajat näkivät kehityskäytävien tulevaisuuden valoisana, vaikka kehittämisen varaa vielä on. Tie- ja ratahankkeet tuovat Pohjois-Savolle lisää kilpailukykyä saavutettavuuden parantuuksessa. Esimerkiksi aikaetäisyyden Pietariin arvellaan lyhenevän huomattavasti. Tavoitteena on Pietarin saavuttaminen rautateitse noin 4,5 tunnissa. Samoin Helsingin saavutettavuus rautateitse parane. Tänä vuonna lyhin matka-aika on 4 h 48 min ja ensi vuoden jälkeen 3 h 50 min. Tavoitteena on lyhentää matka-aikoja vähän yli kolmeen tuntiin vuoteen 2020 mennessä. VR näkee Kuopio-Jyväskylä-Tampere-Turku-kehityskäytävän kehittämisen tärkeänä.

Lisätietoja Defris-projektin vaiheista osoitteesta: www.defris.net.

MAINETEKOPALKINNOT BELLA-VENEET OY:LLE JA EUKONKANTOKISALLE

MM-eukonkantoa Sonkajärvellä 2005.

Pohjois-Savon maakunnan mainetekopalkinto myönnettiin Pohjois-Savon valtuuskunnan seminaarissa Varkaudessa Kuopiolaiselle **Bella-Veneet Oy:lle** ja Sonkajärven Yrittäjien 1990-luvun alkupuolelta asti järjestämälle **Eukonkanto**-tapahtumalle.

Bella-Veneet Oy:n omistavat **Raimo ja Riitta Sonninen** ja **Brunswick/Mercury Marine USA:sta**. Yhtiö työllistää yli 200 henkilöä. Noin 1 900 veneen vuosituotannosta yli 70 % viedään 20 maahan. Yrityksen liikevaihto on 43,5 milj. euroa.

Palkitsemisperusteissa todetaan, että Bella-Veneet Oy on maakunnan ylpeyden aihe. Yrityksen henkilöstö johtaja Raimo Sonnisen. Bella-Veneet Oy on Suomen johtava lasikuituisten moottoriveneiden valmistaja kokoluokassa 5-10 m. Bella-Veneet tunnetaan maailmalla korkeasta laadustaan ja tuotekehitystyöstään.

Eukkoa on kannettu Sonkajärvellä kilpaa vuodesta 1992 lähtien. Sonkajärven kulttuurisihteeri **Eero Pitkäsén** ideoima tapahtuma oli aluksi pitäjänmarkkinoiden ohjelmanumero. Ensimmäisinä vuosina kamppailtiin SM-tasolla, mutta kun kilpailuihin tuli ulkomaisia eukonkantajia, pidettiin vuonna 1996 ensimmäiset Eukonkannon MM-kilpailut. Viime vuosina

kisaa on Sonkajärvellä seurannut 6 000-7 000 henkeä. Tänä vuonna MM-kisaan osallistui 40 paria kymmenestä maasta.

Eukonkannon palkitsemisperusteissa todetaan, että tapahtuma on esimerkiksi kasvanut ja kansainvälistynyt. Se ylittää maailmanlaajuisen uutiskynnyksen ja tuo Pohjois-Savo, paikallista kulttuuria sekä savolaista huumoria positiivisesti esille. Eukonkanto rakentaa hauskaa ja omaperäisellä tavalla savolaista mainetta.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

HENKILÖSTÖUUTISIA

Pohjois-Savon liitossa juhlittiin 31. elokuuta 2005 kahden pitkäaikaisen työntekijän, taloussihteeri **Maija-Liisa Saatsin** ja maankäyttöpäällikkö **Martti Salmisen**, siirtymistä eläkkeelle. Viimeinen työpäivä kirvoitti pintaan mukavia muistoja ja kommenteja vuosien varrelta. Varmaa on, ettei näiden ikinuorten vauhti tähän lopu.

Leppoisia eläkepäiviä
Maija-Liisa ja Martti!

FM **Kari Tarkkai-nen** on nimitetty Pohjois-Savon liiton EU-koordinaattoriksi

1.12.2005 alkaen. Hänen tehtävänä on valmistella ja arvioida Pohjois-Savon liittoon jätettyjä Itä-Suomen tavoite 1-ohjelman hankehakemuksia sekä suorittaa hankepäätöksiin liittyviä neuvonta-, seuranta- ja valvontatehtäviä.

Pohjois-Savon liitto
PL 247
70101 Kuopio

SAVO SINUKSI
Pohjois-Savon liiton tiedotuslehti